

WYMAGANIA EDUKACYJNE - ELEMENTY PSYCHOLOGII

PRZEDMIOT PROWADZONY W KLASIE II i III NA PROFILU PSYCHOLOGICZNYM

Niżej przedstawione są wymagania edukacyjne na poszczególne oceny na przedmiocie “Elementy psychologii”, zbierające tematy lekcyjne w każdym dziale w określone bloki tematyczne. Łącznie przez 2-letni tok prowadzenia przedmiotu uczniowie zaznajomieni są z 10 działami tematycznymi (działy I-V w klasie drugiej oraz działy VI-X w klasie trzeciej). Głównym celem zajęć jest rozwijanie w uczniach empatycznego, refleksyjnego myślenia oraz kompetencji intrapersonalnych oraz interpersonalnych. Oto działy tematyczne:

I. PODSTAWY PSYCHOLOGII

II. DBANIE O SIEBIE I O INNYCH

III. PSYCHOLOGIA SPOŁECZNA I RELACYJNA

IV. PSYCHOLOGIA AFEKTYWNA

V. PSYCHOLOGIA ROZWOJU CZŁOWIEKA

VI. PSYCHOLOGIA KLINICZNA

VII. PRZYWIĄZANIE

VIII. TOŻSAMOŚĆ

IX. PSYCHOLOGIA I KULTURA

X. PSYCHOLOG - ŚCIEŻKA ZAWODOWA

Dział I: Podstawy psychologii

Blok tematyczny	Ocena dopuszczająca (2)	Ocena dostateczna (3)	Ocena dobra (4)	Ocena bardzo dobra (5)	Ocena celująca (6)
BLOK 1: Naukowe i historyczne podstawy psychologii	• Wymieniam definicję psychologii jako nauki o zachowaniu i procesach psychicznych. • Podaję podstawowe cele psychologii jako nauki (opis, wyjaśnienie, przewidywanie, kontrola/modyfikacja). • Wskazuję podstawowe metody badania zachowań (np. obserwacja, eksperyment). • Wymieniam nazwiska kluczowych pionierów psychologii (np. W. Wundt, S. Freud, J. Watson, A. Maslow) i kojarzę ich z odpowiednimi nurtami.	• Wyjaśniam różnicę między potocznym rozumieniem psychologii a wiedzą opartą na dowodach naukowych. • Opisuję, na czym polega krytyczne myślenie psychologiczne oraz oddzielenie faktów od opinii i ocen. • Przedstawiam główne założenia podstawowych nurtów (psychoanaliza, behawioryzm, humanizm, poznawczość).	• Wskazuję praktyczne przykłady zastosowania myślenia psychologicznego w codziennych sytuacjach życiowych. • Przyporządkowuję opisy badań lub zachowań ludzkich do odpowiednich celów nauki i koncepcji stworzonych przez pionierów psychologii. • Stosuję zasady myślenia psychologicznego do identyfikacji poprawnych wniosków w przedstawionym studium przypadku.	• Analizuję specyfikę badania człowieka przez człowieka i wynikające z tego trudności metodologiczne. • Porównuję i zestawiam ze sobą odmienne koncepcje natury ludzkiej reprezentowane przez pionierów poszczególnych nurtów. • Analizuję własne i społeczne schematy myślowe pod kątem ulegania uprzedzeniom i powierzchownym interpretacjom.	• Krytycznie oceniam wartość metodologiczną doniesień popularnonaukowych oraz zjawisko mitologizowania psychologii w mediach. • Oceniam aktualność historycznych teorii pionierów psychologii w świetle współczesnej wiedzy naukowej i neurobiologicznej.

BLOK 2: Komunikacja niewerbalna i jej analiza w tekstach kultury	• Wymieniam podstawowe kanały komunikacji niewerbalnej (mowa ciała, mimika, gestykulacja, kontakt wzrokowy, proksemika, parajęzyk). • Wskazuję przykłady zachowań niewerbalnych bohaterów w analizowanym dziele kultury lub fragmencie filmu. • Odnoszę podstawowe emocje postaci na podstawie ich wyglądu i postawy.	• Wyjaśniam znaczenie spójności między komunikatami werbalnymi i niewerbalnymi. • Opisuję, jak mowa ciała i ułożenie postaci w przestrzeni wpływają na budowanie dynamiki relacji w scenie filmowej lub obrazie. • Wyjaśniam rolę kontekstu sytuacyjnego i kulturowego w odczytywaniu sygnałów niewerbalnych.	• Dokonuję poprawnej interpretacji intencji, stanów emocjonalnych i postaw bohaterów na podstawie wskaźników niewerbalnych w materiale filmowym lub dziele kultury. • Świadomie dobieram własne komunikaty niewerbalne w symulowanych sytuacjach społecznych. • Sporządzam uporządkowany opis analityczny komunikacji niewerbalnej w wybranym obiekcie kultury.	• Analizuję mikroekspresje, podteksty i ukryte niespójności w zachowaniu niewerbalnym postaci filmowych lub literackich. • Wyjaśniam psychologiczne mechanizmy stojące za ekspresją emocjonalną oraz dynamiką dominacji/uległości w relacjach interpersonalnych. • Analizuję grę aktorską i środki wyrazu pod kątem ich trafności w przekazywaniu stanów psychicznych.	• Formułuję i uzasadniam merytoryczną ocenę potocznych mitów związanych z „czytaniem z mowy ciała” i wykrywaniem kłamstwa. • Przygotowuję pogłębione, autorskie studium przypadku analizujące wiarygodność psychologiczną i autentyczność komunikacji niewerbalnej w wybranym dziele kultury lub filmie.
---	---	---	---	--	---

Dział II: Dbanie o siebie i o innych

Blok tematyczny	Ocena dopuszczająca (2)	Ocena dostateczna (3)	Ocena dobra (4)	Ocena bardzo dobra (5)	Ocena celująca (6)
BLOK 1: Elastyczność psychologiczna i model ACT	• Podaję definicję elastyczności psychologicznej. • Wymieniam filary modelu ACT (akceptacja, uważność, fuzja vs. defuzja, Ja jako kontekst, wartości, zaangażowane działanie). • Rozróżniam pojęcie myśli/emocji od faktu.	• Wyjaśniam, na czym polega proces fuzji poznawczej i czym różni się od defuzji. • Opisuję pojęcie „Ja jako kontekst” oraz rolę własnych wartości w podejmowaniu decyzji. • Wyjaśniam różnicę między akceptacją a bierną rezygnacją/poddaniem się.	• Stosuję proste techniki defuzji i uważności w podanych ćwiczeniach lub studiach przypadków. • Identyfikuję własne lub opisane wartości i na ich podstawie planuję zaangażowane działanie w konkretnej sytuacji.	• Analizuję mechanizmy unikania doświadczania i ich długofalowe konsekwencje dla zdrowia psychicznego. • Wyjaśniam, jak elastyczność psychologiczna wpływa na radzenie sobie ze stresem i trudnymi emocjami.	• Krytycznie oceniam przydatność założeń terapii akceptacji i zaangażowania (ACT) w konfrontacji z tradycyjnymi podejściami nastawionymi na kontrolę emocji.

BLOK 2: Komunikacja, asertywność i higiena relacyjna	• Wymieniam zasady skutecznej komunikacji i schemat komunikatu „Ja”. • Podaję definicję asertywności i odróżniam ją od uległości i agresji. • Wskazuję, czym są granice osobiste w relacjach.	• Wyjaśniam, na czym polega higiena relacyjna i dlaczego stawianie granic jest ważne dla dobrostanu. • Opisuję bariery w komunikacji (tzw. "blokada komunikacyjne"). • Wyjaśniam różnicę między konstruktywną odmową a zachowaniem konfrontacyjnym.	• Formułuję wypowiedzi asertywne oraz komunikaty „Ja” w scenkach lub zadaniach pisemnych. • Rozpoznaję zachowania naruszające higienę relacyjną w podanych opisach sytuacji społecznych.	• Analizuję trudności w utrzymywaniu asertywności wynikające z presji grupy lub lęku przed odrzuceniem. • Oceniam jakość i dynamikę relacji interpersonalnych pod kątem ich wpływu na zdrowie psychiczne jednostki.	• Konstruuje autorski algorytm lub strategię rozwiązywania trudnych konfliktów relacyjnych z wykorzystaniem asertywności i higieny relacyjnej.
BLOK 3: Dbanie o siebie i o innych	• Wymieniam podstawowe obszary dbania o siebie (fizyczny, emocjonalny, relacyjny, poznawczy). • Wskazuję formy wsparcia, jakie można zaoferować osobom w trudnej sytuacji psychicznej.	• Wyjaśniam pojęcie samowspółczucia (self-compassion) i różnicuję je z samokrytycyzmem oraz użalaniem się nad sobą. • Opisuję zasady udzielania pierwszej pomocy emocjonalnej/wsparcia bez przekraczania własnych granic.	• Projektuję indywidualny plan dbania o własny dobrostan (self-care) dostosowany do trybu życia licealisty. • Dobieram adekwatne sposoby reakcji i wsparcia w odpowiedzi na opisaną trudność rówieśnika.	• Analizuję zjawisko zmęczenia współczuciem oraz wypalenia w relacjach pomocowych. • Wyjaśniam zależność między mądrym dbaniem o własne potrzeby a zdolnością do niesienia skutecznej pomocy innym.	• Oceniam efektywność powszechnych przekazów społecznych dotyczących „dbania o siebie” i konfrontuję je z naukową wiedzą z zakresu psychologii dobrostanu.

BLOK 4: Matryca ACT i uważność	• Wypełniam podstawowe pola Matrycy ACT (odróżniam doznania/myśli od zachowań). • Sporządzam krótką, prostą pracę na temat uważności, wymieniając jej podstawowe założenia.	• Prawidłowo przyporządkuję w Matrycy ACT własne lub fikcyjne doświadczenia do czterech kwadratów (wewnętrzne/zewnętrzne, odchodzenie/przybliżanie do wartości). • Opisuję w wypracowaniu mechanizm działania uważności (mindfulness) na podstawie literatury lub zajęć.	• Tworzę spójny i logiczny projekt Matrycy ACT dla wybranego problemu/wyzwania życiowego. • Piszę wypracowanie na temat uważności, poprawnie odnosząc pojęcia teoretyczne do praktycznych przykładów z życia.	• Przeprowadzam w projekcie głęboką analizę trudności (tzw. "huków/odciągaczy") oraz planuję konkretne, zaangażowane działania zgodne z wartościami. • Analizuję w wypracowaniu wpływ regularnej praktyki uważności na funkcjonowanie mózgu i regulację emocji.	• Tworzę wyczerpujący, nowatorski projekt Matrycy ACT stanowiący kompletne studium przypadku z ewaluacją potencjalnych barier. • Przygotowuję dojrzałe, krytyczne wypracowanie syntetyzujące zagadnienie uważności z aktualnymi badaniami naukowymi.
--	--	---	--	--	---

Dział III: Psychologia społeczna i relacyjna

Blok tematyczny	Ocena dopuszczająca (2)	Ocena dostateczna (3)	Ocena dobra (4)	Ocena bardzo dobra (5)	Ocena celująca (6)
BLOK 1: Poznanie społeczne i postawy	• Wymieniam podstawowe pojęcia: atrybucja, heurystyka, stereotyp, uprzedzenie, dyskryminacja. • Podaję przykłady powszechnych stereotypów i uprzedzeń w życiu społecznym.	• Wyjaśniam różnicę między atrybucją wewnętrzną a zewnętrzną oraz opisuję podstawowy błąd atrybucji. • Wyjaśniam mechanizm powstawania stereotypów i przejścia od uprzedzenia do dyskryminacji.	• Identyfikuję użycie heurystyk (np. dostępności, reprezentatywności) w ocenianiu innych ludzi. • Rozpoznaję przejawiania dyskryminacji i uprzedzeń w podanych sytuacjach codziennych.	• Analizuję psychologiczne konsekwencje błędu atrybucji i ulegania heurystykom w ocenianiu intencji innych osób. • Wyjaśniam społeczne i emocjonalne skutki dyskryminacji dla jednostki i grupy.	• Krytycznie oceniam zjawiska społeczne (np. polaryzację, mowę nienawiści) i proponuję poparte naukowo strategie redukcji uprzedzeń w przestrzeni publicznej.

BLOK 2: Wpływ społeczny i relacje	• Wymieniam mechanizmy wywierania wpływu, techniki reklamowe. • Wymieniam czynniki w trójczynnikowej koncepcji miłości. • Wskazuję, czym jest system rodzinny i wymieniam jego podstawowe cechy.	• Opisuję, na czym polega konformizm, posłuszeństwo i uległość w grupach społecznych. • Wyjaśniam, jak zmieniają się składowe miłości w zależności od fazy relacji. • Opisuję pojęcie cyrkularności i ról w systemie rodzinnym.	• Identyfikuję techniki wywierania wpływu i perswazji w analizowanych reklamach. • Analizuję relacje bohaterów w podanym studium przypadku na podstawie teorii miłości lub teorii systemowej.	• Analizuję psychologiczne konsekwencje ulegania presji grupowej oraz mechanizmy oddziaływania reklam na konsumentów. • Analizuję wpływ przeobrażeń cyfrowych i mediów społecznościowych na budowanie relacji uczuciowych i funkcjonowanie rodziny.	• Formułuję i uzasadniam krytyczną ocenę sposobów manipulacji społecznej i perswazji w mediach masowych.
BLOK 3: Praca projektowa – Analiza mechanizmów społecznych w mediach	• Wskazuję przykład materiału medialnego ilustrującego dowolne zjawisko z zakresu psychologii społecznej.	• Opisuję mechanizm społeczny przedstawiony w wybranym materiale medialnym.	• Gromadzę i porządkuję przykłady materiałów medialnych ilustrujących konkretne mechanizmy społeczne do pracy projektowej.	• Przeprowadzam spójną, popartą teorią analizę wybranego zjawiska społecznego obecnego w mediach.	• Tworzę nowatorską, dojrzałą pracę projektową dokonującą głębokiej syntezy mechanizmów psychologii społecznej obecnych w mediach masowych.

Dział IV: Psychologia afektywna

Blok tematyczny	Ocena dopuszczająca (2)	Ocena dostateczna (3)	Ocena dobra (4)	Ocena bardzo dobra (5)	Ocena celująca (6)
BLOK 1: Natura i funkcje emocji podstawowych	- Wymieniam emocje podstawowe (radość, smutek, złość, strach, wstręt). - Wskazuję podstawową różnicę między strachem a lękiem.	- Wyjaśniam ewolucyjne i adaptacyjne funkcje poszczególnych emocji podstawowych. - Opisuję fizjologiczne, ekspresyjne i poznawcze komponenty reakcji emocjonalnej.	- Odczytuję i klasyfikuję emocje podstawowe na podstawie opisów sytuacji lub zachowań ludzkich. - Wyjaśniam różnicę w reakcji organizmu na realne zagrożenie (strach) a zagrożenie wyobrażone/przewidywane (lęk).	- Analizuję konsekwencje tłumienia lub braku akceptacji trudnych emocji (np. złości, smutku) dla zdrowia psychicznego. - Wyjaśniam rolę wstrętu nie tylko w kontekście biologicznym, ale i moralno-społecznym.	Oceniam i konfrontuję ze sobą różne teorie emocji (np. koncepcje ewolucyjne vs. poznawcze/konstruktivistyczne).
BLOK 2: Emocje złożone i społeczno-relacyjne	- Wymieniam przykłady emocji złożonych i społecznych. - Wskazuję podstawowe różnice pojęciowe między poczuciem winy a wstydem.	- Wyjaśniam, dlaczego emocje społeczne wymagają obecności innych ludzi oraz zdolności do samoświadomości. - Opisuję funkcję wstydu i poczucia winy w regulacji zachowań zgodnych z normami społecznymi.	- Przyporządkowuję opisy przeżyć bohaterów do odpowiednich kategorii emocji złożonych. - Wyjaśniam konstruktywną i destrukcyjną rolę poczucia winy w relacjach interpersonalnych.	- Analizuję psychologiczne mechanizmy powstawania wstydu i jego wpływ na poczucie własnej wartości oraz wycofanie społeczne. - Wyjaśniam dynamikę emocjonalną w procesie przeżywania żalu i straty.	Formułuję i uzasadniam syntezę dotyczącą roli emocji społecznych w kształtowaniu kultury i norm etycznych.

Dział V: Psychologia rozwoju człowieka

Blok tematyczny	Ocena dopuszczająca (2)	Ocena dostateczna (3)	Ocena dobra (4)	Ocena bardzo dobra (5)	Ocena celująca (6)
BLOK 1: Rozwój w dzieciństwie i dorastaniu	- Wymieniam w kolejności okresy rozwojowe od okresu prenatalnego do adolescencji. - Podaję definicję kryzysu rozwojowego.	- Wyjaśniam specyfikę rozwoju psychicznego w dzieciństwie i wieku nastoletnim. - Opisuję kluczowe zadania rozwojowe właściwe dla okresu dorastania.	- Przyporządkowuję opisy zachowań dzieci i młodzieży do odpowiednich etapów rozwojowych. - Wyjaśniam specyfikę kryzysu tożsamości w okresie dorastania na podstawie teorii psychologicznych.	- Analizuję wpływ wczesnych doświadczeń z dzieciństwa na funkcjonowanie nastolatka. - Wyjaśniam psychologiczne czynniki sprzyjające i utrudniające pomyślne przejście kryzysu dorastania.	Krytycznie oceniam wpływ wyzwań współczesnego świata (np. cyfryzacji) na przebieg rozwoju w dzieciństwie i dorastaniu.
BLOK 2: Rozwój w dorosłości i kryzysy w biegu życia	- Wymieniam etapy dorosłości w koncepcji rozwoju przez całe życie (lifespan). - Wskazuję podstawowe zadania życiowe człowieka dorosłego.	- Wyjaśniam różnicę między ciągłością a nieciągłością rozwoju w dorosłości. - Opisuję charakterystyczne wyzwania i bilans życiowy w średniej i późnej dorosłości.	- Przyporządkowuję opisy trudności osób dorosłych do normatywnych kryzysów rozwojowych. - Wyjaśniam psychologiczne znaczenie aktywności i relacji społecznych w wieku podeszłym.	- Porównuję wyzwania psychologiczne właściwe dla wczesnej/średniej dorosłości z wyzwaniami wieku podeszłego. - Analizuję proces bilansu życiowego i osamotnienia w późnej dorosłości.	Oceniam krytycznie tradycyjne teorie rozwoju w konfrontacji ze współczesnymi przemianami społecznymi (np. wydłużony okres wkraczania w dorosłość – <i>emerging adulthood</i>).

BLOK 3: Praca projektowa – Zadanie rozwojowe postaci fikcyjnej	• Wybieram postać fikcyjną i wskazuję wiek/etap rozwojowy, w którym się znajduje.	• Opisuję sytuację wybranej postaci fikcyjnej w kontekście jej zadań rozwojowych.	• Identyfikuję i opisuję kryzys rozwojowy przeżywany przez postać fikcyjną, posługując się terminologią psychologiczną.	• Przeprowadzam analizę czynników sprzyjających oraz utrudniających rozwiązanie zadania rozwojowego przez wybraną postać fikcyjną.	• Tworzę wyczerpujące, poparte teorią psychologiczną studium przypadku postaci fikcyjnej, wraz z ewaluacją jej decyzji i dalszych perspektyw rozwojowych.
---	---	---	---	--	---

Dział VI: Psychologia kliniczna

Blok tematyczny	Ocena dopuszczająca (2)	Ocena dostateczna (3)	Ocena dobra (4)	Ocena bardzo dobra (5)	Ocena celująca (6)
BLOK 1: Zdrowie i zaburzenia psychiczne	• Wymieniam definicję zdrowia psychicznego wg WHO. • Wymieniam rodzaje norm używanych w definiowaniu zdrowia i choroby (społeczna, kliniczna, statystyczna). • Wskazuję przykłady głównych grup zaburzeń psychicznych (np. lękowe, nastroju).	• Wyjaśniam różnicę między chwilowym kryzysem emocjonalnym a zaburzeniem psychicznym. • Opisuję założenia biopsychospołecznego modelu powstawania zaburzeń.	• Rozpoznaję opisy objawów wybranych zaburzeń w studiach przypadków. • Wskazuję właściwe formy pomocy i wsparcia dla osób doświadczających kryzysów psychicznych.	• Analizuję społeczno-kulturowe uwarunkowania rozumienia zdrowia i choroby psychicznej oraz konsekwencje stygmatyzacji. • Wyjaśniam współzależność czynników biologicznych, psychicznych i społecznych w etiologii zaburzeń.	• Dokonuję krytycznej oceny współczesnych wyzwań w obszarze zdrowia psychicznego młodzieży.

BLOK 2: Neuroróżnorodność i zdrowie neurologiczne	• Podaję definicję pojęcia „neuroróżnorodność”. • Wskazuję podstawowe przykłady schorzeń neurologicznych.	• Wyjaśniam różnicę między zaburzeniem psychicznym a chorobą neurologiczną. • Opisuję pojęcie neuroróżnorodności jako naturalnego wariantu ludzkiego mózgu, odrzucając język stygmatyzacji.	• Prawidłowo rozróżniam objawy psychologiczne od neurologicznych na podstawie podanych opisów. • Wskazuję adekwatne formy wsparcia w środowisku szkolnym dla osób neuroróżnorodnych.	• Analizuję wpływ funkcjonowania neuroatypowego na relacje społeczne i edukację. • Wyjaśniam specyfikę zaburzeń neurodegeneracyjnych i ich wpływ na całą rodzinę.	• Oceniam spójność i rzetelność współczesnych przekazów społecznych dotyczących neuroróżnorodności .
BLOK 3: Praca projektowa – Zaburzenia psychiczne w fikcji	• Wskazuję postać z tekstu kultury i nazywam przypisywane jej zaburzenie lub trudność psychiczną.	• Przedstawiam opis funkcjonowania wybranej postaci na podstawie dzieła literackiego lub filmowego.	• Porównuję objawy przedstawione w fikcji z kryteriami naukowymi opisanymi w literaturze psychologicznej.	• Analizuję stopień trafności i rzetelności przedstawienia danego zaburzenia przez twórcę oraz identyfikuję ewentualne utrwalane stereotypy.	• Opracowuję kompleksowy projekt badawczo-analityczny oceniający reprezentację zaburzeń psychicznych w fikcji i jej wpływ na świadomość społeczną.

Dział VII: Przywiązanie

Blok tematyczny	Ocena dopuszczająca (2)	Ocena dostateczna (3)	Ocena dobra (4)	Ocena bardzo dobra (5)	Ocena celująca (6)
BLOK 1: Fundamenty teorii przywiązania	Wymieniam nazwisko J. Bowlby'ego oraz podstawowe style przywiązania w dzieciństwie.	- Wyjaśniam, jak wczesna relacja z opiekunem kształtuje Wewnętrzne Modele Operacyjne. - Opisuję różnice między bezpiecznym a pozabezpiecznymi stylami przywiązania.	Przyporządkowuję opisy zachowań dzieci w relacji z opiekunem do odpowiednich stylów przywiązania.	Analizuję wpływ postaw rodzicielskich na wykształcenie konkretnego stylu przywiązania.	Oceniam znaczenie teorii przywiązania dla współczesnej psychologii rozwoju i psychoterapii.
BLOK 2: Przywiązanie w dorosłości i relacjach	- Wymieniam style przywiązania dorosłych. - Definiuję pojęcia narcyzmu i echoizmu.	- Opisuję, w jaki sposób dziecięce style przywiązania przekładają się na relacje partnerów w życiu dorosłym. - Wyjaśniam różnicę w funkcjonowaniu relacyjnym osoby o cechach narcystycznych i echoistycznych.	- Identyfikuję styl przywiązania na podstawie opisu zachowania w relacji lub autoanalizy ćwiczeniowej. - Wskazuję wpływ stylu przywiązania na radzenie sobie ze stresem i poczucie bezpieczeństwa w partnerstwie.	- Analizuję mechanizmy transgeneracyjnego przekazu stylu przywiązania i możliwości jego zmiany w trakcie życia (style utrwalone/nabyte). - Wyjaśniam współzależność między narcyzmem a echoizmem w dynamice toksycznych relacji.	Oceniam krytycznie ograniczenia testów i samodiagnozy stylów przywiązania w mediach internetowych, konfrontując je z profesjonalną diagnostyką psychologiczną.

BLOK 3: Praca projektowa – Przywiązanie w fikcji	• Wskazuję relację między bohaterami fikcyjnymi do analizy stylu przywiązania.	• Opisuję historię i zachowania relacyjne wybranej pary bohaterów.	• Przyporządkowuję opisanym bohaterom odpowiednie style przywiązania, podając konkretne cytaty lub sceny.	• Analizuję motywy działań, lęki i konflikty bohaterów wynikające ze zderzenia ich stylów przywiązania.	• Przygotowuję pogłębiony, autorski projekt ukazujący dynamikę przywiązania bohaterów fikcyjnych jako studium relacji międzyludzkich.
---	--	--	---	---	---

Dział VIII: Tożsamość

Blok tematyczny	Ocena dopuszczająca (2)	Ocena dostateczna (3)	Ocena dobra (4)	Ocena bardzo dobra (5)	Ocena celująca (6)
BLOK 1: Tożsamość indywidualna, społeczna i kulturowa	• Wymieniam definicję tożsamości oraz rozróżniam tożsamość indywidualną i grupową. • Wskazuję pojęcia płci biologicznej, psychologicznej i ról płciowych.	• Wyjaśniam proces kształtowania tożsamości w okresie dojrzewania. • Wyjaśniam różnice międzykulturowe w pojmowaniu tożsamości (indywidualizm vs. kolektywizm).	• Analizuję opisy sytuacji, wskazując na konflikt tożsamości indywidualnej z grupową lub rolami społecznymi.	• Analizuję wpływ stereotypów płciowych i norm kulturowych na ekspresję tożsamości jednostki.	• Syntetyzuję i oceniam wpływy globalizacji i wyzwań ponowoczesności na płynność i poszukiwanie tożsamości przez współczesną młodzież.
BLOK 2: Kategoryzacja, etykietowanie i kryzysy	• Wskazuję, na czym polega etykietowanie społeczne.	• Opisuję pojęcie spektrum, etykietowania oraz kategoryzacji społecznej i ich wpływ na samoocenę.	• Rozpoznaję mechanizmy etykietowania w podanych przykładach z życia codziennego.	• Analizuję psychologiczne konsekwencje kryzysu lub zaburzeń tożsamości.	• Oceniam wpływ kategoryzacji i etykietowania społecznego na dobrostan psychiczny jednostek nieatypowych.

BLOK 3: Praca projektowa – Tożsamość postaci fikcyjnej	Wybieram postać fikcyjną i wymieniam jej podstawowe wyznaczniki tożsamości.	Opisuję proces poszukiwania tożsamości przez daną postać w utworze.	Interpretuję wybrane decyzje i przełomowe momenty w życiu postaci przy użyciu teorii tożsamości.	Analizuję wpływ czynników środowiskowych, grupowych i kulturowych na ewolucję tożsamości postaci.	Opracowuję wyczerpujący i wieloaspektowy projekt stanowiący studium kształtowania się tożsamości wybranej postaci fikcyjnej.
---	---	---	--	---	--

Dział IX: Psychologia i kultura

Blok tematyczny	Ocena dopuszczająca (2)	Ocena dostateczna (3)	Ocena dobra (4)	Ocena bardzo dobra (5)	Ocena celująca (6)
BLOK 1: Psychologia sztuki i ekspresji	Podaję przykłady wpływu muzyki lub literatury na stan emocjonalny człowieka.	- Opisuję mechanizmy percepcji i odbioru sztuki z perspektywy psychologicznej. - Wyjaśniam rolę pisarstwa i twórczości artystycznej jako formy ekspresji i autoterapii (np. ekspresyjne pisanie).	Uzasadniam wpływ utworów muzycznych na regulację emocjonalną odbiorcy.	Wyjaśniam proces katarctyczny i terapeutyczny wynikający z obcowania ze sztuką i jej tworzenia.	Formułuję i uzasadniam syntezę dotyczącą roli sztuki w procesie zdrowienia psychicznego i rozwoju osobistego.
BLOK 2: Praca projektowa – Psychologiczna analiza tekstu kultury	Wskazuję wybrane dzieło kultury (film, książka, muzyka) i wymieniam zawarte w nim wątki psychologiczne.	Przedstawiam zarys fabuły lub tematykę tekstu kultury w kontekście zagadnień psychologicznych.	Dokonuję poprawnej interpretacji wybranego tekstu kultury, posługując się wybranymi kategoriami i pojęciami psychologicznymi.	Przeprowadzam wieloaspektową analizę psychologiczną wybranego tekstu kultury, łącząc motywy twórcze z funkcjonowaniem psychicznym postaci lub autora.	Przygotowuję dojrzałą, krytyczną analizę kulturowo-psychologiczną, syntetyzującą wybrane dzieło sztuki z zaawansowanymi teoriami psychologicznymi.

Dział X: Psycholog – ścieżka zawodowa

Blok tematyczny	Ocena dopuszczająca (2)	Ocena dostateczna (3)	Ocena dobra (4)	Ocena bardzo dobra (5)	Ocena celująca (6)
BLOK 1: Profesje pomocowe i etyka	• Rozróżniam pojęcia: psycholog, psychiatra, psychoterapeuta, coach. • Wymieniam podstawowe zasady etyki zawodu psychologa (np. tajemnica zawodowa). • Wymieniam główne paradygmaty psychoterapeutyczne (np. CBT, psychodynamiczny, humanistyczny, systemowy).	• Wyjaśniam różnice w kompetencjach, wykształceniu i uprawnieniach zawodowych psychologa, psychiatry, terapeuty i coacha. • Opisuję ścieżkę edukacyjną niezbędną do uzyskania uprawnień w poszczególnych rolach. • Wyjaśniam dylematy etyczne (np. granice poufności, konflikt interesów) w pracy psychologa.	• Prawidłowo dobieram rodzaj specjalisty (psycholog, psychiatra, psychoterapeuta) do opisanego problemu pacjenta/klienta. • Rozpoznaję złamanie zasad etycznych w opisanych sytuacjach fikcyjnych.	• Analizuję złożone dylematy etyczne w praktyce psychologicznej i proponuję ich rozstrzygnięcia w zgodzie z kodeksem etyczno-zawodowym. • Porównuję założenia i cele poszczególnych paradygmatów psychoterapeutycznych.	• Oceniam krytycznie stan prawny zawodu psychologa oraz rynek usług psychologicznych i coachingowych w Polsce, wskazując zagrożenia i wyzwania etyczne.

BLOK 2: Predyspozycje i planowanie rozwoju	• Wskazuję własne mocne strony i predyspozycje w kontekście planowania przyszłości.	• Opisuję wymagania osobowościowe i kompetencyjne stawiane w pracy z ludźmi.	• Planuję kroki własnego rozwoju osobistego lub zawodowego z wykorzystaniem poznanych narzędzi psychologicznych.	• Analizuję praktyczne możliwości wykorzystania zdobytych kompetencji psychologicznych w różnych obszarach życia dorosłego i kariery.	• Formułuję autorską, długofalową strategię rozwoju osobistego i zawodowego popartą wiedzą psychologiczną.
BLOK 3: Autoewaluacja i podsumowanie	• Wymieniam wybrane pojęcia z całego kursu przedmiotu.	• Wyjaśniam, w jaki sposób wiedza zdobyta na zajęciach wpłynęła na moje rozumienie siebie i innych. • Opisuję własny proces uczenia się i rozwój w trakcie cyklu zajęć z przedmiotu.	• Formułuję spójną autorefleksję i projekt końcowy podsumowujący korzyści z udziału w przedmiocie Elementy psychologii.	• Przeprowadzam krytyczną autoewaluację przyrostu wiedzy, umiejętności relacyjnych i zmiany postaw na przestrzeni całego kursu.	• Tworzę dojrzałe, syntezujące i osobiste dzieło projektowe ("Co wynoszę z tego przedmiotu"), wykazując głębokie zrozumienie siebie, relacji międzyludzkich oraz naukowych podstaw psychologii.